

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини**

ВІСНИК

УКРАЇНСЬКО-ТУРКМЕНСЬКОГО КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ЦЕНТРУ

ВИПУСК 1

Частина II

**Умань
2017**

УДК 37(477+575.4)(06)
ББК 74(44кр+5тур)я43
В 53

*Затверджено до друку вченою радою
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
(протокол № 12 від 27 червня 2017 р.)*

Редакційна колегія:

Безлюдний О.І. – доктор педагогічних наук, професор, ректор;
Сокирська В.В. – кандидат історичних наук, професор,
проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва (головний редактор);
Курмаєв П.Ю. – доктор економічних наук, професор;
Цимбал Н.А. – кандидат філологічних наук, професор;
Лаврик О.Д. – кандидат географічних наук, директор Українсько-туркменського
культурно-освітнього центру (заст. головного редактора);
Сушкевич О.В. – кандидат філологічних наук, доцент;
Загоруйко Л.О. – кандидат педагогічних наук, доцент;
Валюк В.Ф. – кандидат хімічних наук, доцент;
Якимчук Р.А. – кандидат біологічних наук, доцент;
Мельник О.С. – кандидат технічних наук, доцент.

Відповідальний за випуск: *Лаврик О.Д.*

В 53 Вісник Українсько-туркменського культурно-освітнього центру :
міждисциплінарний науковий збірник. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. –
Вип. 1, Ч. II. – 194 с.

У збірнику опубліковані результати наукової роботи студентів та викладачів УДПУ імені Павла Тичини. Розриті актуальні питання у галузях соціально-педагогічних, природничо-математичних, гуманітарних та економічних досліджень. Видання буде корисним для студентів, викладачів, аспірантів та вчителів загальноосвітніх навчальних закладів.

The results of scientific work of students and lecturers of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University had been published in the proceedings. Current issues in social, educational, natural and mathematical, humanitarian and economic research had been revealed. The proceedings will be useful for students, lecturers and teachers of secondary schools.

**УДК 37(477+575.4)(06)
ББК 74(44кр+5тур)я43**

ЗМІСТ

ГУМАНІТАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Білецька І. О., Грабова Т. Англійські лексичні та граматичні емфатичні конструкції та їх ознаки.....	5
Білецька І. О., Сікорська С. Особливості омонімії та спосіб зняття труднощів її перекладу в науково-технічних текстах.....	11
Бондарук Я. В., Реєнт О. Підвищення інтересу учнів до вивчення англійської мови.....	15
Волошина Г. П., Багрій О. Рідна мова як засіб громадянського виховання у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського.....	21
Гребенюк А., Діденко Л., Діденко С. Туркменістан на міжнародній арені.....	27
Косінська Т. В., Калабська В. С. Музичний конкурс як необхідний компонент у формуванні музично-виконавської компетентності учнів-бандуристів ПСМНЗ.....	33
Краснобокий Ю. М., Чембергенов І. Перший доктор наук Туркменістану.....	38
Куценко С. Ю. Музей у сучасному інформаційному просторі: потенціал соціальних мереж.....	39
Лаухіна І. С., Мальченко А. Лексико-семантична група назв учнів у французькій мові Франції, Бельгії, Швейцарії та Квебеку.....	44
Максимчук О. В., Мовлямбердієв В. Духовність і ціннісні орієнтації студентської молоді України в трансформаційному суспільстві.....	48
Ріднева Л. Ю., Осіпчук Г. В., Могілевець Т. М., Руда О. А. Туркменська література в контексті сучасних міжкультурних зв'язків.....	53
Скрипник О. М. Туркменістан та ООН: історія співпраці.....	60
Ткачук М. М. Ціннісний вимір змісту українського національного виховання: минуле і сучасність.....	65
Цимбал Н. А., Токлієв Д. Мета і завдання зіставного лінгвістичного аналізу української і туркменської мов.....	74
Щачковська Л. С., Абдикодиров О. Політичний аспект міграційних проблем в європейських країнах.....	76

Шачковська Л. С., Байкулов Ш. Ісламський екстремізм та міжнародний тероризм як загроза для сучасного світу.....	84
Шачковська Л. С., Джумаєв Ш. Особливості формування політичної культури молоді в Україні.....	91
Шачковська Л. С., Ібрагімов Б. Роль українського миротворчого контингенту в міжнародних миротворчих операціях.....	99
Шачковська Л. С., Кличов М. Антропологічні виміри глобалізації	108
Шачковська Л. С., Худайкулова А. Інформаційний тероризм як феномен сучасної міжнародної політики.....	115
Шачковська Л. С., Худайназарова Ю. Гендерні трансформації у політично-соціальній сфері суспільства.....	124

ЕКОНОМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Автомесенко А. А. Паблік рілейшнз.....	131
Білошкурський М. В. Фактори та резерви зростання прибутку малого підприємства.....	136
Бовкун О. А. Економічний розвиток агропродовольчих підприємств в контексті економічної безпеки.....	142
Гарматюк О. В., Вовк Т. Використання Інтернет-маркетингу як засобу просування послуг на ринку.....	148
Гарматюк О. В., Коваль М. Дослідження економічних та організаційних методів управління конкурентоспроможності підприємства.....	153
Гарник О. А., Починок У. Сутність інноваційного розвитку в умовах економічної конкуренції.....	159
Коган Н. Ю. Здійснення іпотечних земельних операцій сільськогосподарськими підприємствами.....	164
Побережець Н. Б., Червона К. О. Менеджмент якості як фактор підвищення конкурентоспроможності туристичних підприємств.....	170
Слатвінська Л.А., Поворознюк І.М., Литвин О.В. Роль екскурсійної діяльності в розвитку внутрішнього та міжнародного туризму.....	176
Станіславчук Н. О., Люльченко В. В. Банківська система України: стан та перспективи розвитку в умовах фінансової глобалізації	182
Стойка С. О., Кравченко Ю. М., Мельничук Я. В. Податкова безпека як система захисту національної економіки України.....	188

4. Наказ МОН України від 16.06.2015 р. № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріот [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4068->
5. Рябов С. Г. Політологія: Словник понять і термінів. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К., 2001. – 289 с.

РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО МИРОТВОРЧОГО КОНТИНГЕНТУ В МІЖНАРОДНИХ МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЯХ

**Шачковська Л. С., канд. політ. наук, доцент кафедри
суспільних дисциплін
Ібрагімов Бабамурад, студент IV курсу
УДПУ ім. П. Тичини**

Анотація

Вивчається суть поняття «миротворчість», законодавча база України та нормативні основи участі українських миротворчих контингентів, персоналу у міжнародних миротворчих операціях. Проаналізовано хронологію участі українських миротворчих контингентів під егідою ООН, НАТО та їх основні завдання, під час виконання миротворчих операцій.

Ключові слова

Миротворчий контингент, миротворчі операції, міжнародна миротворча діяльність.

Abstract

The authors studied the essence of the concept of «peacekeeping», legal framework of Ukraine and regulatory framework for the participation of Ukrainian peacekeeping contingents and personnel in international peacekeeping operations. Chronology of the participation of Ukrainian peacekeeping forces under the aegis of the UN, NATO and their main tasks in peacekeeping operations were analyzed.

Keywords

Peacekeepers, peacekeeping operations, international peacekeeping.

Попередження та припинення воєнних конфліктів міжнародними зусиллями стали особливо актуальними в умовах зростання взаємозалежності держав у сучасному світі. Тому виникає необхідність та потреба у розширенні та зміцненні міжнародної миротворчої діяльності, об'єднанні зусиль миролюбних країн у попередженні та припиненні воєнних конфліктів. Україна розглядає міжнародну миротворчу діяльність як засіб створення стабільного зовнішньополітичного середовища та зміцнення глобальної та європейської системи безпеки.

Мета дослідження: на основі аналізу доступних джерел зрозуміти суть, специфіку проведення миротворчих операцій, розкрити характерні риси, особливості цієї діяльності. Досягнення мети передбачає вирішення таких завдань: з'ясувати суть поняття «миротворчість», вивчити законодавчу базу України та нормативні основи участі українських миротворчих контингентів, персоналу у міжнародних

миротворчих операціях; відтворити хронологію участі українських миротворчих контингентів під егідою ООН, НАТО, вивчити їхні основні завдання, під час виконання миротворчих операцій; з'ясувати проблеми, що впливали на якість та стан підготовки до миротворчих операцій, шляхи їх вирішення.

Об'єктом дослідження є міжнародна миротворча діяльність під егідою міжнародних організацій.

Предмет дослідження: участь України у міжнародній миротворчій діяльності під егідою ООН, НАТО (1992–2016 рр.).

Незважаючи на те, що перша миротворча місія ООН відбулась ще у далекому 1948 році, жоден документ міжнародно-правового характеру не містить нормативного закріплення поняття «миротворчість», ряд вчених вважають, що дати таке визначення є непростим завданням. Так, за П. Ділем, миротворчість є невизначеною, непередбачуваною та нерегульованою операцією міжнародного характеру. На думку М. Голдіна, миротворчість є нічим іншим, як технікою, розробленою в основному ООН з метою здійснення контролю та вирішення збройних конфліктів. Своє розуміння визначення миротворчості пропонує Р. Хіггінс, экс-голова Міжнародного суду ООН, яка вважає, що миротворчість це операції, в яких миротворчий персонал, під керівництвом ООН, виконує військові та напіввійськові обов'язки; та носить зброю для самозахисту на виконання обов'язків, визначених ООН, що є необхідними для підтримання та відновлення миру. У Міжнародному інституті миру вважають, що миротворчість це: запобігання, стримування, регулювання та припинення воєнних дій шляхом мирного втручання третіх сторін за допомогою багатонаціональних сил, включаючи поліцію, військовий та цивільний персонал, з метою відновлення та підтримання миру. Генеральний Секретар ООН Бутрос Галі виділяв такі підходи в миротворчій діяльності ООН: дії, спрямовані на запобігання й недопущення конфліктів; операції і дії з відновленням миру; дії з підтриманням миру там, де його було досягнуто, але ймовірність порушення зберігається; дії зі зміцнення миру по закінченні збройної стадії розвитку конфлікту. Залежно від ситуації, що склалися, миротворчі операції бувають: традиційними (класичними), багатовимірними і такими, що передбачають тимчасове управління [6, с. 36.]. Традиційні миротворчі операції здійснювалися ООН з 1948 р. і до закінчення «холодної війни». Традиційна миротворчість застосовується виключно у випадках міждержавних конфліктів. Основна мета традиційних миротворчих операцій полягає у створенні буферної зони між конфліктуєчими сторонами до завершення переговорів та до остаточного вирішення ситуації. Багатовимірні миротворчі операції здійснюються в разі внутрішньодержавних конфліктів, як правило на запит сторін. Вони передбачають: допомогу державі відновити державну владу та зберегти монополію на використання примусу; підтримку новостворених правоохоронних і судових структур; підтримку створення

легітимних політичних інститутів та врегулювання конфліктних ситуацій без застосування сили. Тимчасове управління як вид миротворчості зустрічається надзвичайно рідко. У ситуаціях, якщо в країні конфлікту ніколи не існувало централізованої державної влади, може виникнути потреба в тому, щоб ООН взяла на себе роль управління і водночас виконувала адміністративну функцію та займалась питанням збереження та зміцнення безпеки. За всю історію миротворчості ООН відомо лише чотири випадки створення тимчасових адміністрацій: Західне Папуа, Східна Славенія, Східний Тимор, Косово.

Що стосується участі України у миротворчих операціях, то на протязі десятиліть уже виробилася відповідна процедура. Зокрема, Генеральний секретар ООН звертається до Уряду України з проханням надіслати батальйон ЗСУ для участі в операціях Миротворчих Сил ООН у зони конфліктів. Правові підстави участі України у миротворчих операціях базуються на статуті ООН та національному законодавстві, зокрема, законі України «Про участь України в міжнародних миротворчих операціях», від 23.04.1999 р, пізніше було видано інший, удосконалений закон «Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки» від 18.09.2012 р.; указах Президента України «Про затвердження Стратегії міжнародної миротворчої діяльності України», від 15.06.2009 р., та «Про порядок розгляду пропозицій щодо участі України в міжнародних операціях із підтриманням миру і безпеки» від 17.03.2013 року. Перед тим, як направити український миротворчий контингент у зону конфлікту, завжди на цей крок є обов'язкова згода парламенту, уряду та існує відповідний указ від Президента України [10, с. 5]. Таким чином, незважаючи на неоднозначні трактування науковцями поняття «миротворчість», теоретична невизначеність серед вчених не впливає та не заважає успішним практичним діям миротворчих контингентів по забезпеченні миру між різними конфліктуючими сторонами. Кожна миротворча операція у якій брала участь Україна, відповідно була законодавчо закріплена постановами парламенту, уряду та указами Президента України. Український миротворчий контингент, військові спостерігачі, цивільні особи, опираючись на норми міжнародного права, національне законодавство, на законних підставах виконували свої місії по забезпеченні миру у різноманітних частинах світу.

Україна залишалася активним учасником міжнародної миротворчої діяльності, саме під егідою ООН, разом з іншими країнами сприяла забезпеченню миру і стабільності у світі, створенню сприятливих умов для здійснення безпеки нашої держави. Починаючи з 1992 року більше 40 тисяч військовослужбовців Збройних Сил України взяли участь в операціях з підтримання миру і безпеки. Спробуємо відтворити хронологію участі українських солдат у миротворчих операціях:

Миротворча операція сил ООН з охорони території колишньої Югославії (СООНО-UNPROFOR) – термін участі: 1992–1995 роки.

Кількість українських миротворців складала 1303 особи. Основні завдання: забезпечення проведення конвоїв з вантажем гуманітарної допомоги місцевому населенню; сприяння припиненню бойових дій та нормалізація ситуації; патрулювання в зонах відповідальності. Місія ООН у Таджикистані – термін участі: грудень 1994 р. – травень 2000 р. Кількість українських миротворців складала 21 особу. Основні завдання: спостереження за виконанням Угоди про тимчасове припинення вогню та інших ворожих дій на таджиксько-афганському кордоні та в країні; розслідування повідомлень про порушення угоди про припинення вогню та інформування ООН; здійснення спостереження за бійцями Об'єднаної таджикської опозиції (ОТО), за їх роззброєнням та демобілізацією. Сили Виконання Угоди (IFOR), Сили Стабілізації (SFOR) у Боснії і Герцеговині – термін участі: грудень 1995 р. – грудень 1999 р. Кількість українських миротворців складала 400 осіб. Основні завдання: крім виконання завдань з підтримання миру і безпеки, особовий склад відбудовував лікарні та школи, ремонтував дороги, лінії електромереж, трамвайні колії та надавав медичну допомогу місцевому населенню. Місія ООН у Східній Славонії (ПАООНСС) – термін участі: квітень 1996 р. – січень 1998 р. Кількість українських миротворців складала 511 осіб. Основні завдання: спостереження за виконанням домовленостей про передачу влади під контроль перехідної адміністрації ООН; патрулювання в зонах відповідальності; перевезення персоналу ООН та супровід гуманітарних вантажів. Місія ООН в Анголі – термін участі: січень 1996 р. – лютий 1999 р. Кількість українських миротворців складала 216 осіб. Основні завдання: відновлення інженерної інфраструктури в зонах відповідальності (відновлення шляхів, наведення мостів та понтонно-мостових переправ через річки). Місія ООН превентивного розгортання в Македонії (МООНПРМ /UNP) – термін участі: 1995–1999 рр. Кількість українських миротворців складала один військовий спостерігач. Основні завдання: контроль прикордонних районів країни; інформування керівництва Місії про будь-які події, здатні підірвати стабільність у регіоні [2, с. 186–187]. Місія ООН на півострові Превлака, Хорватія – термін участі: січень 1996 р. – грудень 2002 р. Кількість українських миротворців складала два військових спостерігачів. Основні завдання: спостереження за активністю ВМФ СРЮ у Превлацькій затоці; спостереження за відсутністю військ та важкого озброєння хорватської та югославської армій у демілітаризованій зоні; спостереження за активністю поліції у зоні відповідальності. Місія ООН у Гватемалі (МІНУГУА) – термін участі: січень-травень 1997 р. Кількість українських миротворців складала 8 військових спостерігачів. Основні завдання: здійснення контролю за виконанням положень угоди про припинення вогню, роз'єднання сил і демобілізація у пунктах збору. Спеціальна Місія ООН в Афганістані – термін участі: квітень 2000 р. – травень 2001 р. Кількість українських миротворців складала 10 військових спостерігачів. Основні завдання: організація співробітництва з

афганським та іншими посольствами, російськими прикордонниками і миротворчими силами. Місія ООН у Сьєрра-Леоне – термін участі: березень 2001 р. – грудень 2005 р. Кількість українських миротворців складала: 680 осіб. Основні завдання: перевезення персоналу Місії та високоповажних осіб; перевезення вантажів; медичне транспортування; евакуація поранених; польоти спостереження; повітряне супроводження переміщення військ; підготовка екіпажів бронетранспортерів та водіїв вантажних автомобілів; супроводження гуманітарних вантажів. Тимчасові сили ООН у Лівані – термін участі: липень 2000 р. – серпень 2006 р. Кількість українських миротворців складала 657 осіб. Основні завдання: розмінування мінних полів та автомобільних шляхів; налагодження доріг та колонних шляхів; налагодження фортифікаційних систем підрозділів Місії; будівництво нових опорних пунктів підрозділів Місії. Місія ООН в Ефіопії та Еритреї – термін участі: листопад 2000 р. – липень 2008 р. Кількість українських миротворців складала 50 військових спостерігачів. Основні завдання: проведення операції з підтримання миру і безпеки в межах створеної Тимчасової зони безпеки (ТЗБ); спостереження в межах ТЗБ патрулюванням та встановленими контрольними постами; розслідування випадків порушення кордонів ТЗБ озброєними військовослужбовцями, підрозділами, розслідування випадків відкриття вогню, протиправних дій відносно цивільного населення обома сторонами; інспектування місць розташування міліцейських/поліцейських підрозділів; забезпечення маркування кордонів ТЗБ на місцевості; у взаємодії з міжнародними гуманітарними організаціями сприяння поверненню на свої місця біженців та переміщених осіб. Гуманітарна місія в Державі Кувейт – термін участі: квітень-серпень 2003 р. Кількість українських миротворців складала 448 осіб. Основні завдання: реагування на кризові ситуації; забезпечення безпеки в регіоні; надання допомоги в захисті цивільного населення країни від наслідків можливого застосування ЗМУ; надання допомоги в ефективній ліквідації можливих наслідків ЗМУ на території Держави Кувейт; радіаційна, хімічна та біологічна розвідка місцевості. Місія ООН у Судані – термін участі: жовтень 2005 р. – липень 2011 р. Кількість українських миротворців складала 76 військових спостерігачів [4, с. 14–15]. Основні завдання: спостереження та перевірка стану виконання угоди про припинення вогню та розслідування випадків її порушення; спостереження за переміщенням озброєних груп та передислокацією збройних формувань в зоні відповідальності Місії; сприяння проведенню програми роззброєння, демобілізації та реінтеграції колишніх комбатантів; надання допомоги сторонам конфлікту у відновленні законності та правопорядку в країні; надання допомоги у поверненні до регіону біженців та переміщених осіб; забезпечення безпеки міжнародного персоналу та цивільного населення. Операція ООН в Республіці Кот-д'Івуар – термін участі 2010–2011 рр. Українських миротворців представляв 18 окремих вертолітний загін.

Основні завдання: повітряне спостереження, розвідка, патрулювання та супровід місій та вантажів. Місія ООН зі стабілізації у Демократичній республіці Конго – термін участі 2010–2011 рр. Українських миротворців представляла авіаційна група 56-го окремого вертолітного загону. Основні завдання: повітряне спостереження, розвідка, патрулювання та супровід місій та вантажів. Пізніше до місії приєднався 1 офіцер військово-морських сил України. Місія ООН у Ліберії – термін участі: січень 2004 – червень 2016р. Кількість українських миротворців складала 350 осіб. Основні завдання: здійснення повітряної розвідки та спостереження, проведення заходів стримування, перевезення персоналу місії, повітряна підтримка військ ООН, патрулювання та медична евакуація, захист цивільного населення. Одне із основних завдань – перевезення продуктів у віддалені та важко доступні регіони, так як доріг у цій країні фактично немає [6, с. 26].

Підводячи підсумок миротворчої діяльності українських контингентів під егідою ООН, слід зазначити, що кожна країна, де перебували наші миротворці відрізнялася своїми особливостями, непростою політичною обстановкою, тому завдання по дотриманні умов миру мали різні види складності, проте, наші миротворці, у повній мірі справилися із поставленими перед ними завданнями, вони визнані одними із найкращих у складі інших іноземних миротворчих підрозділів. За час своєї нелегкої служби українські солдати отримали схвальні відгуки та нагороди від представників ООН та іноземних військових.

Україна підтримує тісну співпрацю із військовим блоком НАТО у рамках миротворчих операцій [3, с. 74]. Ще у 1994 р. Україна приєдналася до програми НАТО «Партнерство заради миру» [8, с. 130]. Згідно даної програми Україна може брати участь в міжнародних миротворчих операціях, використовуючи наступні форми: миротворчий персонал – військовослужбовці, а також військові спостерігачі, штабні офіцери, офіцери зв'язку; миротворчий контингент – військові підрозділи. Підготовку українців до участі в операціях з підтримки миру, їх організацію бере на себе НАТО. Широко практикуються також участь ЗСУ у багатонаціональних військових навчаннях «Щит миру», «Сі-Бриз», це сприяє удосконаленню підготовки підрозділів ЗСУ до виконання завдань миротворчої діяльності [7, с. 170]. У 1999 р. Україна взяла участь у 183 заходах співробітництва з НАТО. Національний контингент ЗСУ у складі багатонаціональних сил НАТО був задіяний в Іраку протягом серпня 2003 – грудня 2005 рр. у складі 1665 осіб. Основні завдання: підтримання безпеки у зоні відповідальності, супроводження конвоїв, гуманітарних вантажів, несення служби на блокпостах, патрулювання; охорона органів місцевого самоврядування, релігійних та історичних пам'яток, мостів, джерел питної води та інших важливих об'єктів; контроль за здачею зброї цивільним населенням та учасниками колишніх озброєних формувань; здійснення інженерних та інших робіт, необхідних для ліквідації наслідків конфлікту, забезпечення безпеки

діяльності міжнародних гуманітарних організацій, надання допомоги у перевезенні гуманітарних вантажів; евакуація цивільного населення у разі виникнення небезпеки його життя; надання першої медичної допомоги цивільному населенню. Проте, були і прикрі моменти – 9 січня 2005 р. під час розмінування загинуло 8 українських миротворців та 7 отримали поранення. Таких втрат наше військо ще не мало за час свого існування. У зв'язку з цим Україна вивела свій контингент миротворців наприкінці жовтня 2005 р. Зазнав змін і характер миротворчих операцій, вони стали більш багатовимірними, включаючи політичні, гуманітарні, військові аспекти. Через неспроможність ООН своєчасно попереджувати й виявляти джерела конфліктів, зростаючої ролі набули регіональні безпекові організації (СНД, ОБСЄ, ЄС, НАТО, Африканський Союз), які почали поступово витіснити ООН з миротворчої діяльності на локальному рівні. Зокрема, у 2008 р. представники ЄС обговорювали можливість запрошення України до участі у миротворчих операціях в африканському Чаді. Таким чином розширення співробітництва з ОБСЄ, НАТО, та з іншими країнами – партнерами у рамках регіонального співробітництва, дало можливість Україні набувати досвіду участі в реалізації і навіть формуванні ефективної політики забезпечення міжнародної безпеки, отриманні допомоги в удосконаленні національного сектору безпеки і оборони. Особливо позитивним є досвід співпраці із НАТО, адже цей військовий блок є найбільш потужною та ефективною організацією колективної безпеки в євроатлантичному регіоні, саме НАТО претендує на статус «глобального миротворця» [9, с. 60].

Імідж держави залежить і від дисципліни у миротворчих підрозділах, але, неможливо закордоном застосовувати такі основні засоби впливу на військовослужбовців з боку держави, як судова система, прокурорський нагляд. Ряд науковців пропонували збільшити владні повноваження командира підрозділу українського миротворчого контингенту для забезпечення рівня дисципліни. Недостатній рівень навчально-матеріальної бази для підготовки миротворчих контингентів та миротворчого персоналу, пов'язаний із недофінансуванням міжнародних центрів миротворчості в Україні. Значна кількість миротворців після повернення в Україну звільнялися з військової служби. Основний недолік цього процесу – неефективне використання кадрів, які мають бойовий досвід та пройшли фахову підготовку закордоном. Виконання миротворчих місій також завжди пов'язане із значною небезпекою для життя особового складу, так за період з 1992 по 2012 рр. загинуло 47 військовослужбовців ЗСУ [5, с. 188]. Крім того, різноманітні захворювання військовослужбовців ЗСУ, негативно впливали на боєздатність та безпеку міжнародної миротворчої операції. На думку військового фахівця Коротатника І. українці ніколи не мали реальних можливостей використати результати своєї присутності для економічної вигоди держави, тому, що в усіх миротворчих операціях українці були

підпорядковані підрозділам інших держав. Також невирішені ряд проблем у співробітництві України з НАТО. Програма «Партнерство заради миру» має ряд недоліків: через регіональний характер програми та її побудови за географічним принципом розміщення країн, вона є неефективною, бо партнери-країни НАТО мають дедалі менше спільного з точки їх політичних, фінансових і воєнних ресурсів, не завжди зрозумілими є цілі єдиного партнерства, неспроможність України у фінансуванні спільних заходів, негативне ставлення Росії до контактів України з Альянсом. Тому НАТО необхідно підписати з кожною країною-партнером рамковий документ за кожною окремою темою [1, с. 18]. Невирішеність питань призвело до того, що Україна знизила свою частку в участі у миротворчих операціях, зокрема, у 2011 р. Україна посіла 40-ве місце у списку країн-учасниць ООН за кількістю наданого миротворчого персоналу, і це при тому, що у 2000р. Україна входила ще у глобальну десятку, а це у свою чергу знизило надходження іноземної валюти до державного бюджету України, адже за участь у миротворчих операціях Україна отримувала великі кошти від ООН, зокрема за участь миротворчого контингенту у Ліберії Україна від Секретаріату ООН отримала за 2009р. – 18 млн. дол. США, за 2010р. – близько 18 млн. дол. США. Щоб вирішити вищезгадані проблеми необхідно удосконалити законодавчу базу, що регламентує участь українських військових у міжнародних миротворчих місіях, її перегляду та адаптації до потреб сучасного миротворчого процесу; необхідно удосконалити систему кадрового менеджменту у ЗСУ, підготовки майбутніх миротворців. На думку дослідника Кабаненка І., необхідно удосконалити систему прийняття та реалізації рішень щодо направлення контингентів, персоналу до миротворчих місій. Також слід мати не прив'язані до оборонного бюджету механізми забезпечення. У зв'язку з цим доцільно передбачити відповідні кошти у резервному фонді державного бюджету [4, с. 16]. Таким чином, необхідно створити такі умови, за яких участь українських військових в операціях з підтримання миру буде привабливою і вмотивованою. Вирішення вищезгаданих проблем сприятиме у першу чергу підтриманні боєздатності ЗСУ, розвитку їх спроможностей щодо адекватного реагування на сучасні загрози національній безпеці держави у воєнній сфері, підніме імідж та міжнародний авторитет України.

Отже, на основі вищезазначеного можемо зробити наступні висновки: Нормативно-правове забезпечення участі ЗСУ у міжнародній миротворчій діяльності на території інших держав здійснюється на підставі міжнародних договорів та на умовах, визначених чинним законодавством України. У кожному окремому випадку рішення приймається на політичному рівні на основі ґрунтовного аналізу військово-політичної обстановки в регіоні, майбутніх завдань, рівня небезпеки та загроз.

Під час виконання українськими контингентами миротворчої діяльності під егідою ООН, НАТО, їхніми основними завданнями були: спостереження за виконанням умов перемир'я та угоди про припинення вогню, сприяння створенню безпечної обстановки в неспокійних районах;

створення демілітаризованих зон, районів, гуманітарних кордонів; створення умов для проведення переговорів та інших заходів щодо мирного урегулювання конфлікту, відновлення законності та правопорядку, нормального функціонування державних і громадських установ та організацій; контроль за місцевістю в зоні відповідальності та діями населення, протидія масовим беспорядкам, сприяння дотриманню прав людини; ліквідація фортифікаційних споруд, загороджень та мінних полів; охорона життєво важливих об'єктів; сприяння наданню й забезпечення безперешкодному постачанню гуманітарної допомоги цивільному населенню.

Незважаючи на позитивні відгуки з боку представників міжнародних організацій, все ж існували ряд недоліків які негативно у цілому впливали на якість та стан організації миротворчої діяльності України закордоном: серед них недофінансування миротворчих контингентів, тренувальних миротворчих центрів в Україні, низьке матеріально-технічне забезпечення контингенту. Залишалися ряд невирішених питань співробітництва із НАТО, що впливало на якість та стан виконання миротворчих програм. Також існуюча національна законодавча база з питань регулювання та проведення миротворчих операцій забезпечує лише механізм проведення миротворчих операцій, але не враховує багатьох важливих аспектів, що мають принципове значення. Для удосконалення роботи, пов'язаної із миротворчою діяльністю України, необхідно розробити та впровадити Програму морально-психологічної підготовки миротворчих контингентів, зосередивши увагу на соціальних стандартах; доцільно розробити загальні стандарти щодо проведення миротворчих операцій, а також правила щодо застосування миротворцями військової сили та зброї, створити такі умови, за яких участь українських військових в операціях з підтримання миру буде привабливою і вмотивованою.

Список використаних джерел

1. «Біла книга – 2009. Збройні сили України». – Міністерство оборони України. – Київ, 2010. – 88 с.
2. Брежнєва Тетяна Реформування програми НАТО «Партнерство заради миру» як результат трансформації Альянсу: виклики та можливості для України / Т. Брежнєва // Стратегічні пріоритети. Науково-аналітичний щоквартальний збірник Національного інституту стратегічних досліджень. – 2008. – № 3.– С. 185–191.
3. Гудима В. М. Досвід України в миротворчій операції КФОР та участі в програмі «Партнерство заради миру» / В. М. Гудима // Миротворча діяльність України: кооперація з НАТО та іншими структурами європейської безпеки: матеріали Міжнар. семінару «Миротворча діяльність України: спільні операції з НАТО та в більш широкому контексті», 18–20 березня 2001 р. – К., 2002. – С. 74–86.
4. Кабаненко Ігор Х-фактор українського війська / І. Кабаненко // Військо України. Центральний друкований орган Міністерства оборони України. – 2011. – № 7. – С. 14–17.

5. Котелянець О. О. Актуальні питання розвитку міжнародної миротворчої діяльності України / О. О. Котелянець // Стратегічні пріоритети. Науково-аналітичний щоквартальний збірник Національного інституту стратегічних досліджень. – 2012. – №2. – С.185–190.
6. Луник О.О. Типологія та класифікація воєнних конфліктів, до врегулювання яких залучена Воєнна організація України / О. О. Луник // Збірник наукових праць Військового гуманітарного інституту Національної академії оборони України. – 2002. – № 5 (30). – С. 36–48.
7. Макаренко Є. Миротворча діяльність в контексті європейського вибору України / Є. Макаренко // Людство на межі тисячоліть: діалог цивілізацій. Матеріали науково-практичної конференції. – Київ. – 2003. – С.167–172.
8. Перепелиця Г. М. Залучення України до миротворчості регіональних і субрегіональних організацій / Г. М. Перепелиця // Миротворча діяльність України: кооперація з НАТО та іншими структурами європейської безпеки: матеріали Міжнар. семінару «Миротворча діяльність України: спільні операції з НАТО та в більш широкому контексті», 18–20 березня 2001 р. – К., 2002. – С. 130–154.
9. Селянко Олександр Збройні сили України та миротворчі операції під проводом міжнародних організацій, у тому числі НАТО: політико-правові аспекти / О. Селянко // Євроатлантикінформ. – Бюллетень. – 2008. – № 1. – С. 60–62.
10. Шкідченко В. П. Деякі шляхи подальшого розвитку нормативно-правової бази забезпечення воєнної безпеки України / В. П. Шкідченко // Наука і оборона. – 2000. – № 3. – С. 3–11.

АНТРОПОЛОГІЧНІ ВИМІРИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

**Шачковська Л. С., канд. політ. наук, доцент кафедри
суспільних дисциплін
Кличов Мухіддін, студент IV курсу
УДПУ ім. П. Тичини**

Анотація

Розглядається антропологічний вимір глобалізації, який містить нові можливості щодо визначення майбутнього людської цивілізації. Аналізується природа та антропологічні засади суспільства, вплив глобалізаційних процесів на життєдіяльність соціуму. Виявлено та охарактеризовано глобалізаційні тенденції сьогодення і сучасні проблеми глобалізації.

Ключові слова

Глобалізація, антропологічний вимір, глобалізаційні трансформації.

Abstract

The authors revealed the anthropological dimension of globalization, which includes new features to determine the future of human civilization. Nature and anthropological foundations of society, the impact of globalization on the livelihoods of society were analyzed. Present globalization trends and current challenges of globalization had been discovered and characterized.

Keywords

Globalization, anthropological dimension of globalization transformation.

Наукове видання

**ВІСНИК
УКРАЇНСЬКО-ТУРКМЕНСЬКОГО
КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ЦЕНТРУ**

Випуск 1

Частина II

Друкується в авторській редакції

*Автори опублікованих матеріалів
НЕСУТЬ ПОВНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
за добір, точність наведених фактів, цитат, власних імен
та інших відомостей!!!*

Технічний редактор: *Жидкова Н. В.*

Підписано до друку 26.06.2017 р. Формат 60x84/16.

Папір офсетний. Ум. друк. арк.11,3

Тираж 300 прим. Замовлення № 1456

Видавничо-поліграфічний центр «Візаві»

20300, м. Умань, вул. Тищика, 18/19

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 2521 від 08.06.2006.

тел. (04744) 4-64-88, 4-67-77, (067) 104-64-88

vizavi-print.jimdo.com

e-mail: vizavi008@gmail.com